

Meningen med Loven var den, at man vilde se at slaa fast, hvorledes man skulde give Fabriksarbejderne Frihed paa Valgdagen, og der var ikke Tale om, at man ved Loven vilde forhindre dem i at arbejde den Dag; saa vilde man jo gaa ud fra, at der skulde lægges et Forbud paa disse Menneſter, og det var ikke Meningen med Loven. Nej, naar Forslagsſtillerne have været med til at give ogsaa Landarbejderne Frihed paa dette Omraade, og naar der har været Tale om det i tidligere Tid, har man altid svaret, at i den Henseende var Forholdet et andet paa Landet; der var der ingen, som lagde Arbejderne Hindring i Vejen for at komme til Valg. Evertimod, Bønderne førte for dem; de vare glade ved, at de gik til Valg, og lettede det for dem paa enhver Maade, saa at de kunde komme til Valg, og de trængte derfor ikke dertil. Men nu kommer man og siger, at man ikke maa forhindre Fabriksarbejderne i at arbejde, naar man giver Landarbejderne Lov dertil. Det forekommer mig, at det ikke er nogen rigtig Argumentation. — Der er nu i Lovforslaget talt om at give Arbejderne fri om Søndagen, saaledes som det er udtrykt i Lovforslagets § 3. Under Nr. 1 er der Tale om, at i de Virksomheder, med Hensyn til hvilke Indenrigsministeren er bemyndiget til at tilſtede almindelige Undtagelser, skulde Arbejderne dog have mindst Halvdelen af Aarets Søndage fri. Man mener, at der derved skulde være bestemt noget, som i ethvert Tilfælde sikrede Arbejderne en vis Frihed. I den Stikelse, som Lovforslaget fit fra Folketinget, var det vedtaget, at Arbejderne skulde fikres Søndagen fri, nu mener man, at det ikke kan lade sig gøre, Landstinget har ikke villet gaa ind paa den Ting, paa en saa vidt gaaende Indrømmelse overfor Arbejderne, at man skulde tillade dem Søndagsfrihed uden Undtagelse. Nu siger man: Vi ville sikre dem Halvdelen af Aarets Søndage fri, men man maa indrømme, at denne Bestemmelse vil kunne virke saaledes, at den Søndagsfrihed, som Arbejderne derved ville faa, vilde kunne komme til at falde paa een Aarstid, saaledes at de i Virkeligheden ikke faa Halvdelen af Aarets Søndage fri. Det vilde kunne gælde f. Eks. om Sukkerindustrien, som det erede Medlem for Maribo Amts 5te Valgkreds nævnte. Der vilde de

ikke kunne faa nogen Søndag fri i hele den Tid, Arbejdet varer. Men Meningen var dog at ſtaffe Arbejderne en ugentlig Rekreation, ſom de ſaa højlig trænge til, og ſom alle maa indrømme, at de trænge til mere end andre. Jeg kan ikke forſtaa, hvorfor man ikke kunde gaa ind paa at give dem Søndagsfrihed paa ſamme Maade, ſom andre har den, og jeg kan ikke forſtaa, hvorfor man ikke kunde tage det paa den Maade, ſom man har taget en anden Beſtemmelse, nemlig den om Grundlovsdagen, ſom jo ikke vedkommer Helligdagsloven i egentlig Forſtand, hvad der jo ogsaa er blevet gjort gældende fra anden Side. Jeg kan ikke forſtaa, at man, hvis man ikke i diſſe Bedrifter kunde give Arbejderne Søndagen fri paa Grund af diſſe Bedrifters ſæregne Natur, dog ikke ſkulde kunne give dem en anden Dag i Ugen fri, ſaaledes at ogsaa de kunde faa en ſæregen Hviledag; ſaa var dette Spørgsmaal løſt. Men det ſætter man ſig beſtemt imod. Jeg haabede, at man her i Tinget kunde komme til at holde paa, at de, ſom arbejdede, ſkulde have Søndagen fri i alle Virksomheder, og at hvis det ikke var muligt at give dem Søndagen fri, ſkulde man dog naa til at ſlaa ſaſt, at de i diſſe ſæregne Bedrifter ſkulde have en ugentlig Hviledag. — Der er ſøjet en Beſtemmelse til her om, at der ſkulde kunne træffes Overenskomſt mellem Arbejder og Arbejdsgiver om Afvigelse fra diſſe Regler. Jeg kan ikke undlade her at gøre gældende, ligesom det ogsaa er blevet gjort gældende i det andet Ting, at diſſe Overenskomſter mellem Arbejdere og Arbejdsgivere gaar det virkelig ikke an at ſætte ind i Loven, naar man virkelig ønsker at give Arbejderne nogen Frihed, thi det kan dog ikke benægtes, at de to Parter ſtaa ikke her ligestillede overfor hinanden. Derſom en Arbejdsgiver ønsker, at hans Bedrift ſkal være gaaende, at der i den ſkal arbejdes om Søndagen, ſaa vil det ſte, thi han behøver aldeles ikke at true ſin Arbejder med Afſtedigelse, han behøver ikke brutalt at tvinge ham; han behøver blot indirekte at give Arbejderen at forſtaa, at det er ham umuligt at ſtandſe Bedriften, ſaa er Arbejderen nødt til at arbejde. Hvor der ſkal afſluttes en reſkærdig Overenskomſt, maa bægge Parter virkelig være ſocialt ligestillede, ſaa at de kunne opſtille Betingelser og ſaa diſſe gjorte